

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 "
 Helyben hazhoz hordva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 18.

Elpazarolt erők.

(Dr. H. L.) Azokra a jóra való magyar községekre, falusi tűzhelyekre, becsületes parasztemberekre gondolunk, akiket könnyelműségünk, nemtörődömségünk, ügyefogyottságunk folytán leszakított társadalmunk kebléről a vörös lobogó. Nagy vesztesége ez a keresztény magyar közéletnek. Egészséges, jó vér, amit organizmusa elpazarolt s amit a bujtatók a zavargásból élők fölfogtak, hogy a maguk degenerált elveit fölfrissítsék vele. A földmives szociálistákat értjük itt, az ugynevezett újjászervezett szociáldemokrata tábor száralomra és fanatizmusukban szinte csodálatra méltó rajongóit. A már külső megjelenésükben is megnyilatkozó magyar néplelket a maga naiv jóhiszeműségében, a magyar faj duzzadó őseréjét és derűs kedélyét hamisítatlanul megőrizték ezek az elvakított, félrevezetett, jobb sorsra érdemes emberek, akiket a nemzetköziekkel egy napon nem is lehet említeni. A nemzetközieknek többnyire sem országuk, sem hazájuk, amit a gyári munka természete is sok tekintetben előmozdít. De ezek a parasztszociálisták ott élnek állandóan a maguk szülőfalujában, az ő viszonyaik, érdekeik s ennek megfelelőleg világnézetük még a vörös szemüvegen keresztül is egészen más, mint az internacionálistáké. Tudták ezt az újjászervezők jól, amikor az azóta már

képviselővé választott Mezőfi párttitkárral élükön a tulságosan erős nemzetközi maszlagot hazafias vonásokkal, meleg agrártónusokkal, nemzeti motívumokkal iparkodtak jelentékenyen enyhíteni és megédesíteni.

Arról van most szó, hogy a tetszetős méreg további pusztításainak vidékünkön elejét vegyük. El kell szigetelni a bajt, tovább ne harapózzék. Nincs erre más panacea, mint az, hogy a néppel keresni kell az érintkezést a gyakorlati élet mezéjén minél többször. Hol dolgozik a parasztság között az agrárszociálizmus? Bizony Dunántul alig, mert az aratószrajkot nem lehet annak venni. A Felvidéken sem. Pedig ez ugyancsak szegény terület. Hanem igenis operál nagy eredményekkel a Duna-Tisza közén, az Alföldön és a Tiszántul szinmagyar vidékein. Tehát éppen az országnak aránylag legvagyonosabb parasztnépe között. Az oka a visszas helyzetnek javarészen az, hogy míg az előzőleg említett országrészeket a keresztény szociális tevékenység az utóbbi évek folyamán pompásan fölszántotta, azalatt ezeken a megtámadott területeken még stagnál minden. Főként sok pedig az agrárszociálizmus követője a protestánsok, jelesül a vörös lobogóval egyidejűleg többnyire anabaptisták, nazarénusok vagy felekezetlenek is lesznek.

Amit egy-két félbemaradt boltos legény vagy más, többnyire zsidó agitátor el tud érni a nép között, azt intelligens vezetők

jóval előbb, tisztességes eszközökkel és irányban ne tudnák elérni? Dehogynem. Nagy baj és nagy kár csak az, hogy meg sem kísértik. Sok annak a paraszt embernek az ügye-baja, de nem járnak utána hivatalukon kívül. Nos, a paraszt szóba áll a sok pesti elvtárrsal, fizeti bőven, mert az pózolva, törödni látszik a néppel a gazdasági, társadalmi, politikai életben. Sem a helyzet magaslatán álló keresztény munkásegylet, sem katolikus kör, sem gazdakör, sem fogyasztási szövetkezet nincsen, amely a falut az inficiált vidékeken tömörítene, kellőleg istapolná, képviselné, segítené és mert mind-ebből semmi sincsen, vagy, ha van, nem úgy van, ahogy kellene lennie, nohát megalakul a szociálistákör és a parasztság egymásután iratkozik tagjai közé, a hol fokozatosan bolondítják el és pumpolják, kopasztják meg, mindig jobban, erősebben, alaposabban.

Láttuk most legutóbb a bihari képviselőválasztáson is, mennyi erő pazarlódik el a keresztény társadalom falusi vezető tényezőinek, az intelligenciának eléggé meg nem róható könnyelműsége folytán. Ugyan miért nem igyekeznek a protestáns pásztorok állásbeli tevékenységükbe több tartalmat, életet és gyakorlati érzéket vinni. Egészen tehetetlenül állanak a mozgalommal szemben, amely tömegesen viszi el népüket a vallási sülyedés örvényébe. Mert hiszen tudvalevő, hogy azok a félszégük mellett is tiszteletre érdemes tulajdonságok csak a mai generá-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Gondolatok a leánynevelés köréből.

II. Rész.

Isten az ember lelkébe rejtett kimondhatatlan sóhaj!

Vallásosságra törekedni a jó nevelés fő kelléke. Eme szép, de ritka erény az égben ered, s oda vissza is vezet, mint rendeltetésünk céljához. Hódol ez erénynek a világ is, s bár rejtekben, csöndben, de tiszteli; az ifjúságon pedig csodálja.

Tehát mi tulajdonképpen e szép erény?

Dupanloup így szól: »A vallásosság ama benső érzélem, a lélek ama kedvencz erénye, mely arra bírja a halandót, hogy Isten iránti kötelességeit szeretettel végezze. Igen, a legmagasztosabb érzelmek, u. m. az élő hit, a lángoló szeretet, a gyermeki bizalom, Istennek tisztelete, az ima, a szerencse Istent égberöppenő dallal dicsérhetni, Isten törvényének megtartásában való buzgalom, ez mind vallásosság,

melyért a szentírás szavai szerint »a reggel és este harmatát« a magasból való lehetetet és a napsugarat nyerjük Istentől, azaz: erkölcsi erőt, csakis a jóért való lelkesülést törhetetlen bátorságot a rossz legyőzésében és a lélek heroizmusát az élet ezertéle küzdelmeiben.«

Ezek ama gyönyörű szavak, melyekkel Dupanloup a vallásosság kellemét és tettejét lelkünk elé varázsolja egyszersmind annak szükségességét is megismerteti velünk.

A nevelés terhes munkájában tehát a vallásosság fontos kötelesség. Kötelessége a tanítónak, ki nevel, fontos a leányoknak, kiket nevel. A nevelés nehéz pályáján, a hideg hit, mely hanyag közönyben nyilvánul, eredményre nem vezethet.

Az Isten iránti szeretet, a szív mélyében gyökeredző igazi ima teszi lehetővé a tanítónak, hogy a kellő korlátok között maradjon, ha tanítványainak meggondolatlansága, vagy könnyelműsége nevelőnői szívének fájdalmat okoz. A vallásosság szüli tehát a hivatásbeli hűséget és kitartást, megtartja egy a tanítónó-

ben, mint a tanítványokban a gyermeki vidámságot és jó kedélyt, mely utóbbi az iskolai élet nélkülözhetetlen fűszere. Jön majd az idő, mikor a tanítónő minden jóakarata daczára működésében lankadni kezd. Nehéz tehernek tartja a nevelés munkáját, s szabadulni kíván eme nyomasztó igától. Ily időben hatalmas eszköz a vallásosság, mert csak ezzel tudja legyőzni eme kísértést, s újra föléleszteni a csüggedt bátorságot.

A vallásosság szerfölött szükséges az életben, s az ifju serdülő leányoknak is kell e szép erénnyel birniok, ha ártatlanságuk birtokában akarnak maradni. Tehát elsősorban a tanítónő az, kinek szent kötelessége a rábizott leánykakat már picziny korukban vallásosan nevelni; de ezt csak gyakorlat áltl fogja elérhetni. Rövid, de szívből jövő imában tanítja a jó lelkes tanítónő a kicsinyeket arra, hogy Isten jelenlétét sejtsek és kis szívük elteljék szent vallásuk főigazságával. Hosszu ima csak fárasztja, unalomba kergeti a kis gyermeket; itt tehát megszűnik minden erőszak, a kis szívnek magának kell, sze-

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casino-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

☞ Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ☞

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — *Női costümök*, valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

cióban vannak meg. A jövő nemzedéket idővel éppen úgy el fogják vadítani az agrárszociálisták, ahogy az ipari nemzetköziesek a maguk szerencsétlen hordáit féktelenül elvadtították.

Am hagyjuk a pro estánsokat és tekintésünk magunk körül. Szervezzük a népet a keresztény szocializmus lobogója alatt, nehogy elveszítsük. Ne feledjük, hogy az erőknél ez az elpazarlása kettős csapást mér a nemzeti organizmus életműködésére. Mi ugyanis amellet, hogy elveszítjük őket, veszteségünkkel egyenesen a vörös népcsalók táborát erősítjük. Mert ez az elevenező csak a mi számunkra vesz el, általánosságban azonban a fizikai törvények szerint nem. Átalakul, még pedig a szociáldemokrácia javára, amely aztán alaposan kihasználja ellenünk.

A politikai válság.

A király születése napján szünetelt a válság, semmi újabb mozzanat, csak pusztán kombinációk, melyek mind Fejérváry ischli-utja körül csoportosulnak. Csak a jövő héten Fejérváry ischli utazása után, mely most már végleg elhatározott dolog, fog ismét valami új mozzanat vegyülni a politikai élet gabalyodott káoszába. Fejérváry mindenképpen akar Ischliből valamit hozni, vagy alapot a koalíció számára, vagy alapot a Bánffy és a 67-esek számára, vagy alapot új választásra, vagyis a maga számára, vagy ha mindez csütörtököt mond, felhatalmazást a legerélyesebb rendszabályokra.

Hogy tényleg mit fog hozni, arról a vélemények eltérők; a legtöbb oda konkludál, hogy a király semmi, fogd meg jól a fogja valami új formában hozni és csak elvéve akad olyan vélemény is, hogy a király most már a komoly engedelmények terére lép és hogy a legutóbbi memorandum, ha a király hozzájárul, csakugyan valami megegyezési alapot tartalmazna. A multkor egy bécsi lap híresztelte, hogy a korona kész a koalícióval ujalog

egyezkedni, ha anyagi téren kellő rekompencziót fizetünk és az új alap zavartalan fennmaradását legalább husz évre biztosítjuk. Allítólag beavatott oldalról most azt a hírt kapjuk, hogy arra az esetre, ha a koalíció garanciát vállal, hogy a hadsereg és a haditengerészet létszámát felemelik és a tervezett 400 millió felül körülbelül még egyszer annyit szavaznak meg a hadsereg céljaira és az új véderő törvényt azonnal és véglegesen husz évre megszavazzák: a korona bele fog menni olyan megegyezésbe, mely a koalíciót is kielégíti. A legközelebbi napok majd némi világosságot fognak hozni a sötét helyzetre; majd rövidesen el fog válni, hogy a százféle, napról-napra telmerülő híresztelésekből mi igaz és mi nem?

Dési Géza Tisza István ellen

Dési Géza magyar-csékei képviselő feljelentésével ezelőtt azt mondta a csékei piaczon: az én programom Tisza István. Ma azonban már más hurokat penget: neki általános választói jog kell — Tisza István nélkül, sőt Tisza István ellen is és emiatt kész kilépni a pártból. Hja! változnak az idők, változnak az emberek.

Dési Tisza legutóbbi cikke óta, melyben élesen elítélte Kristóffy elhamarkodott ígérését, egyik lapban újra nyilatkozik e kérdésről és ujalog kijelenti, hogy arra az esetre, ha Kristóffy nem tartaná be ígérését, úgy ő nyújtja be a képviselőházhoz az általános választói jogra vonatkozó javaslatot. Dési nyilatkozata a következő:

— Fentartom azt a meggyőződésemet és ígéreteket, hogy az általános választói jognak híve vagyok és amennyiben Kristóffy nem tartaná be ígérését, úgy én nyújtom be a képviselőházhoz az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. Általában, amit erre vonatkozólag megirtam, mindazt fentartom. Most tehát pontosabban nem nyilatkozhatom, mert ismétlésekbe bocsátkozni nem akarok. Én Tisza Istvánnal szemben is azt tartom, hogy az általános titkos választói jog nemcsak hogy beláthatatlan veszedelmeket nem hoz az országra, hanem ellenkezőleg az egyetlen mód arra nézve, hogy a beláthatatlan veszedelmeket magában rejlő válságból megmenekedhessünk. És ha bármelyik pártnak lehetnének is aggályai e

kérdéssel szemben a szabadelvűség pártjának meggyőződéssel, fanatizmussal kell e reformot felkarolnia. Az általános választói jog a szabadelvűségnek dogmája s korántsem a szocializmus különleges óhajta. Hogy eddig nem valósították meg, az a szabadelvűségnek mulasztása. Igaz, hogy a viszonyok másfelé tereltek a párt tevékenységét, de most, a mikor bárminő indokból is és akár meggondolatlanul és könnyelműen, akár alaposan megtontolva elének tették a kérdést, ez elől kitérni nem lehet nem szabad. Sőt örömmel kell azt megragadni és minden erőnkkel odahatni, hogy az eszmét megvalósítsuk. Aki igazán szabadelvű az világnézetéből eredő meggyőződése alapján határozottan lelkesezéssel kell, hogy az eszme szolgálatában álljon. Tisza István nélkül is, vagy ha másképp nem lehet: Tisza István ellenére is. Az augusztus huszonharmadiki pártértekezleten fel is vetem a kérdést. Nem tudom elképzelni, hogy a szabadelvűség pártja tagjait arra akarja kényszeríteni, hogy az eszme ellen foglaljanak állást. Hiszem, hogy a legrosszabb esetben is nyílt kérdésnek hagyja tekinteni. Ha azonban csalódnám s a párt arra akarna kötelezni, hogy mint szabadelvű megtagadjam lelkiismeretemet, úgy, mint már többször kijelentettem, szabadelvűségem utmutatását követem s a pártból kilépek.

Tisza és a szabadelvűpárt.

Tisza István gróf e hó 22-én értekezletre hívta össze elbarátait, hogy magatartásukat a következő napi értekezletre megállapítsák. Az értekezleten több főispán is részt vesz.

Bánffy Dezső Bécsben.

Bécsből sürgönyzik nekünk, hogy Bánffy Dezső báró ott van. Az újpárt vezére úgy nyilatkozott, hogy magán-ügyei szőlították Bécsbe, és úgy a közös hadügyminisztériumban, mint Schiessel bárónál tett látogatás tisztán magánügyekre vonatkozik.

Hadapródok felavatása.

Ünnepe volt tegnap a nagyváradi hadapródiskolának: a negyedik évfolyam végzett növendékeit avatták fel hadapródtiszthelyettesekké.

Az ünnepély kora reggel háromnegyed hétkor kezdődött tábortábori misével, amelyet a kivonult csapatok előtt felállított sátorban Guta Márton katonalelkész mondott. A misén részt

retettel fordulnia teremtőjéhez, kitől annyi jó nyer. Az ima édes nyugalmat kell hogy hozzon a kis gyermeknek s így lelkének szükségessé válik.

A vallásosság első gyakorlata a mindennapi tanulás előtt és után való ima. A legtöbb kisleányka már tud imádkozni, ha először hozzák az iskolába. A jó keresztény anya, ki gyermekét valóban szereti, nem mulasztja el őket minél előbb megismertetni az Istennel. Sajnos, vannak anyák, kik eme legszentebb kötelességükkel egyáltalán nem törődnek és bünt követnek el saját gyermekükkel szemben, pedig a nagy számadás napján hanyaságuk miatt majd megbünteti a legfőbb Ur, a gyermekek barátja, Isten. Kicsinyeknél, vagy az órangyalkáról való imákat, vagy kis röpimákat alkalmazzunk, nagyobb lányoknál lélekemelő és a fejlettebb elemének megfelelő imákat választunk.

Ima közben legyen a gyermeknek magatartása szabad és kényszer nélküli. A jó iskolai ima az osztályt szent helylyé s a tanulást édes teherré teszi. Bátorságot önt a csüggedő gyermekbe és buzdítja őt, a könnyelműnek hathatós eszközt nyújt, felületességének legyőzésére és szeretetteljessé teszi a kedélyeket.

Ha a gyermek a tanítás előtti és utáni

ima szükségességének meggyőződésére jutott, könnyű a tanítónőnek őket az iskolán kívüli imákhoz szoktatni. Teremtőnké vagyunk; nincs semmink, mit Tőle nem kaptunk volna. Övé a jelennek pillanatja, az ő akaratán mulik, hogy a jövőnek még egy perczével megajándékozzon, vagy azonnal magához szólítson.

Azért soha meg nem szünő kötelessége a lelkiismeretes tanítónőnek a mindennap elmondandó imákra figyelmeztetni a gyermeket. De mikor heneti ezt? Az órarenden ennek külön ideje nincs. De azért nincs tantárgy, mely alkalmul ne szolgálna arra, hogy a gyermek szívét Istenhez emelje. A kicsinyeknél ott a biblia, mely az igazi jámborság legszeretreméltőbb képét szemlélteti s az embereknek Istenrel való barátságos érintkezését beszél el.

Nagyobb növendékeknél különösen az ének alkalmas erre, hisz ez nem más mint éberberöppönő imádság. Csak legyen éber szeme a tanítónőnek, mint tantárgy bő alkalmat nyújt neki tanítványait a hálaadó és kérő imára figyelmeztetni.

Hogy Isten áldása lakozzék a családban, annak tagjai kell, hogy imádkozzanak. Kicsinyes lenne, ha csak akkor gondolnánk a Teremtőre, a mikor nagysága rendkívülien megkap,

mert hiszen ennek megnyilatkozását minden pillanatban észlelhetjük, csupán szellemi szemünket kell ébren tartanunk. Szívünk nemtelenségére vallana az is, ha csak akkor gondolnánk reá, mikor a szerencsétlenség kétségbe ejt, vagy ha a szertelen szerencse int erre.

Hogy valamely iskolában vidám szellem uralkodjék, mely kedvessé, engedelmessé és szorgalmassá teszi azok lakóit, úgy imádkozniok kell.

De ez a vallásos gyakorlat legyen ment minden zajongástól, tápláljanak folyton tiszta vallásos érzést szívükben a gyermekek s ezzel az érzellemmel olvadjon valamennyi tettök egybe «Mindent Isten nevében» e szép mondást pláncolja a hivatásához hű tanítónő tanítványai lelkébe, de törődjék arra, hogy ezt ne csak ajkaiokon hordozzák, hanem tanyát verjen szívükben, talizmánná, válják a mely az ájtatos imához hasonlóan, őket minden helytelen cselekedettől és különösen Istenről való megtelepedéstől megóvjá.

Az ember nem imádkozhatik mindig, de a jó nevelés hozzászoktatja a gyermek szívét folytonos jámbor érzelmhez, a mely második természetévé válik, melytől nem menekedhetik.

Szülők figyelmébe!

Az iskolai év bekezdésével

A gyermekek teljes és czélszerű felruházása legolcsóbb árban, legnagyobb választékban

Leitner Lázár-nál

csakis Nagyváradon, Zöldfa-utcán, a Zöldfa-kávéház ajtajával szemben eszközölhető.

vett a 4. honvédegyalozred, a honvédhadapródiskola és a 37. gyalozred itt lévő szakasza. Mise alatt csapatok háromszor dísztüzet adtak.

Mise után a növendékek az iskolába tértek vissza; velük ment egy század honvéd is, a 4. honvédegyalozred zászlajával. A IV. évfolyam növendékei sietve átöltöztek tiszthelyettesi egyenruhájukba s az intézet udvarán gyülekeztek, a hol már akkor nagy számu közönség jelent meg, köztük *Cankl* vezérőrnagy, *Lukács* ezredes, az összes honvédtörzstisztek s számos polgári előkelőség.

A felavatandó tiszthelyettesek előtt előbb a tornacsarnokban a hadi czikkeket olvasták fel, aztán *Szentpály* Gábor százados az udvaron sorakoztatta az új kadétoakat, a kik előtt *Kovács* József főhadnagy felolvasta a következő parancsot:

201. számú iskola napi parancs.

Nagyvárad, 1905. augusztus hó 18-án.

I.

A mai napon kiadott 34. számú Rendeleti Közlöny (személyes ügyek)-ben közzétett és 1905. évi augusztus hó 16-án kelt 7334—eln. számú honvédelmi miniszteri rendelettel, 1905. évi augusztus hó 18-ával: 1905. évi szeptember hó 1-étől számítandó ranggal: az alább felsorolt és a honvédhadapródiskola IV. évfolyamát végzett növendékek hadapródtiszthelyettesekké kinevezettek és pedig:

I. A m. kir. honvédségnél. a) A gyalogságnál:

Becker Béla 4. rangsz. a budapesti 1., Szedlacsek János 5., a kassai 9., Bodó János 8., a szegedi 5., mokcsai Mokcsay Dezső 9., a munkácsi 11., Mandl Vincze 12., a soproni 18., dítrói Csiby Sándor 14., a szegedi 5., Bereghy József 15., a kassai 9., Rátz Gyula 16., a lugosi 8., Sztrniszkó Aladár 18., a sziszeki 27., Nagy Zoltán 19., a szabadkai 6., Müller Alajos 21., a lugosi 8., Uy Kálmán 25., a szatmári 12., nagyiváni Fekete Pál 26., a sziszeki 27., Bodor Sándor 27., a kolozsvári 21., Kovacsev, Dezső 29., a zágrábi 25., Kuzskó András 31., a verseczi 7., Ilyés Sándor 34., a brassói 24., Oláh János 35., a szabadkai 6., Szilassy Iván 36., a gyulai 2., Gál Imre 37., a brassói 24., Ferepczy

József 38., a verseczi 7., Komesz Mátyás 39., a nagyszebeni 23., Bivel Ferencz 41., a miskolczi 10., Szalai Lajos 42., a nyitrai 14., Madaras Béla 46., a pécsi 19., Botka Miksa 47., a szegedi 5., Kuba Vilmos 48., a szegedi 5., Generich Oszkár 49., a miskolczi 10., Kitticsán Jenő 51., a lugosi 8., Dittrich Ervin 53., a nagyváradai 4., Kuczky Andre 55., a gyulai 2., Ember József 58., a debreczeni 3., Komlósy Gyula 59., a nagykanizsai 20., Simon József 62., a sziszeki 27., Jung Sándor 64., a szabadkai 6., Pollasek Albin 65., a székestehérvári 17., Hubai László 66., a budapesti 1., Tonheiszter Elemér 68., a nagyváradai 4., Szirmay László 70., a miskolczi 10., Strausz János 73., a gyulai 2., Rády Ferencz 74., a budapesti 1., Gerecz János 77., a kassai 9., Horváth József Béla 79., a budapesti 1., Kelemen István 80., a verseczi 7., Landmann Rezső 81., a nagyszebeni 23., nagyilosvai Ilosvay Leó Lajos 82., a szatmári 12., Debreczeni András 83., a károlyvárosi 26., Brokés Sándor 85., a pozsonyi 13., Sztantsek Jenő 86., a kolozsvári 21., Szatmári Ferencz 87. a munkácsi 11., Fodor Gyula 88. a károlyvárosi 26., Molnár Sándor 92. a szatmári 12., Polják Károly 93. a nagyváradai 4., Scholtz Dezső 96. a trencsényi 15., Lakatos Béla 99. a brassói 24., Mihályfi Ferencz 100. a károlyvárosi 26., Engeszer József 101. a debreczeni 3., Selyem Dezső 103. a nyitrai 14., Jablonszky Kornél 106. a szabadkai 6., Erdélyi Sándor 108. a nagyváradai 4., Dortsák Gy. 109. a munkácsi 11. Szarvaj J. 110. a szatmári 12., Kovács József 111. a székesfehérv. 17., Nemcsik Zoltán 113. a soproni 18., Rozgonyi Lajos 115. a marosvásárh. 22., Schöder István 116. a gyulai 2., Ragány Dezső 117. a kolozsvári 21., Finy Béla 118. a marosvásárh. 22., balástalvi Kis Mihály 123. a pécsi 19., Lázár Ödön 126. a brassói 24., Gombos Elemér 128. a brassói 24., Rátkay László 129. a lugosi 8., Fömlötör József 131. a zágrábi 25., Golubovics Lajos 135. a verseczi 7., Horváth József 138. a debreczeni 3., Szentjóni Elemér 140. a debreczeni 3., Bodó Ferencz 141. a nagyváradai 4., Kmetty Béla 149. a szegedi 5. honvéd gyalozredhez.

B) A lovasságnál:

Sz. Kovács János 1. a debreczeni 2., Micsky Imre 2. a pápai 7., Lovass István 3. a váci 6., Zay Dezső 4. a szegedi 2., Szalay Andre 5. a kassai 5., gróf D'orsay Aladár 6. a budapesti 1., báró Apor Ferencz 1. a marosvásárhelyi 9., Vidovszky János 8. a szabadkai 4. honvéd huszár ezredhez.

II. A cs. és kir. közös hadseregben: A) A gyalog csapatoknál:

Freissberger Gyula az Albrecht főherczeg 44., Csakurda Henrik a báró Kray 67. gyalozredhez.

B) A lovasságnál:

Marik Gyula az Esterházy herczeg 8., Horváth Károly Alfréd a gróf Radetzky 5., songói és óvári Szilágyi Antal a III. Frigyes Vilmos porosz király 10., Griebisch Géza a Vilmos, a Német birodalom és Poroszország trónörököse, jász és kun 13., Aczél István a gróf Radetzky 5 husz. ezredhez, Crespi Ferencz a báró Bothmer 12. dsidás ezredhez.

Midőn e kinevezéseket legnagyobb örömmel közlöm, igaz benső szeretettel üdvözlöm önöket, mint dicső hadseregünk és honvédségünk legújabb tagjait.

Ifju szívüknek egész lelkesedésével induljanak magasztos élet pályájukra s minden érdelmüket, minden tevékenységüket és törekvésüket folyvást és szüntelenül dicső hivatásuknak szenteljék.

Hassa át szívüket nemes hivatásukkal járó minden férfias erény; a király és haza iránti szeretet, a rendithetlen hűség és kötelességérzet, a nemes önmegtagadás és önfeláldozás, becsvágy és lovagias gondolkodásmód. s legyenek ez erények egész katonai pályájuk vezércsillagjai.

Kitörölhetlenül vessék szívükbe és szívük utolsó dobbanásáig őrizték meg intézetünk szent jelégjét:

»Istennel a királyért és hazáért!«

E jelégből merítsenek új pályájukra erőt, e jelige vezérelje minden tetteiket, hogy szent hivatásukat követve, mindenkor a trón és a haza dicsőségére, intézetünk dicsőségére válnak!

Mayor alezredes,
iskolaparancsnok.

Ekkor *Kovács* Gyula egyházi tanár lépett elő s a következő lendületes, erősen magyar és hazafias szellemű beszédet tartotta:

A kagylóban — mondják — a tenger zúgását hallhatjuk. Ha a jelen ünnepélyes pillanatban ez intézet parancsnokának, tisztikarának és ifju bajtársaimnak a szive dobbanását hallhatnók, mintha a nemzeti génusz, a magyarság lelke tengerének a titokzatos mélyeiből fenkölt eszmék, érzések és vágyak csobogását hallanám!

Ez intézet falai közül ifju Bajtársaim, hol

s a mely sziklaszilárdsággal védi a hitetlenség ellen.

Csak a valóban művelt, tudományos de vallásos tanítónő képes valóban vallásos leányokat képezni, mert a mint Göthe mondja: «Aki sokat tud, annak hite is van» és más helyen; «A kinek tudománya és művészeti képzettsége van, annak hitvallása is van!»

Iskolában ismertetik meg a kislányokat a vásár- és ünnepnapok nagy jelentőségével, hogy örömmel várják eme napokat, minthogy akkor nyílik a legszebb alkalom, Istent a legtöbb jót szívből dicsőíteni és az imádság szárnyán mind magasabbra felemelkedni, messze túl az emberi légkörön a végtelen világűrbe, közeledni Isten végtelen nagyságához.

A vasárnapi keresztény kötelesség teljesítéséhez szorosán simul a szentségekhez való járulás. Ezt az édes kötelességét megkedveltetni a gyermekkel, annak szükségességét elöttük minél többször kimutatni, ne mulassza el a lelkiismeretes tanítónő, ha nemcsak az iskolának, hanem az életnek is akar nevelni.

Igy béke s az igazi szívöröm kifogyhatatlan forrását nyitja meg gyermekeinek, kik későbbi életükben áldással halmozzák el azt a tanítónőt, ki nemcsak az életre, hanem örök rendeltetésükre is előkészítette őket.

De minden kényszertől menten vezessük a gyermekeket az ilyen boldogságra, mert csak akkor valósul meg a költő szava:

»Szabaddá teszi az ima a lelket,
Porhüvelyétől szabaditva meg,
Ilyenkor nincs egy szó, egy gondolat se
Az Ur lelke között és köztetek.«

Akkor aztán az egyszerű krisztusi tan teljes magasztosságában vésődik a gyermek szívébe. Hiszen úgy sem tanít az egyébre, mint a szeretetre, s épen azért csakis a szív képes ezt felfogni. Így a gyermeknek nem válik nehezezzé összhangban maradni az egyházzal. Nem követi a tömeg hibáját, hogy a jelképét a lényeggel összetévesse, s bizton halad az egyház által

kijelölt utakon, kihasználja annak áldásait s tiszta keresztény életet él. Ezt eredményezi a vallásos nevelés. Ez az egyedüli, a melynek élénken kell működnie már a gyermek szívében.

Igy nemcsak vallásos, de egyszersmind boldog nőket nevelünk, kik fenséges nyugalommal járhatnak ez erkölcsében romlott világban. Gyönyörteljes megnyugvás tölti el lelküket s mintegy vértelve lesznek a bajok minden tultengése ellen és örömeik a legtisztább gyönyörzetekké szellemülnek át, a melyeket az ember e földön élvezhet.

»Ha úgy tetszik, hogy minden elveszett,
S már a reménnyel is felhagyánk:
Van még ki hozzánk nyájasan beszél,
A vallás e mi jó anyánk
Híván: ki fáradt s megterhelve van, —
Kinek az élet új vigaszt, könnyebbülést . . . —
— Ennek keblébe rejtse bus arcodat! —

Lithion tartalmu!

Gyógyviz és üdítő ital.
Szénsavdús.
Könnyen emészthető!

A singléri

SZULTÁN-FORRÁS

Lithion tartalmu!

húgyoldó és húgyhajtó hatásu!

Szakorvosok előkelő betegek vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák, illetve használják Magyarország legolcsóbb gyógy- és élvezeti vizeinek egyike. A SZULTÁN-forrás kútközelisége: *Holénia Béla Eperjes* — Kapható *Kádár János* urnál *Nagyvárad*.

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitűnő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 filléért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

A Szép Mihály-féle

helyiségben

Bémer-téren

az árusítás még csak

f. hó 22-ig tart.

Kaphatók: *kalapok cipők, fehérneműek és mindennemű úri divat-*

csikkék

Igazságszolgáltatás.

Elítelt román ujságíró. Még tavaly, október 18-án dr. Lázár Kornél egy cikket írt egy román hetilapban, mely a kormány által benyújtott törvényjavaslatnak kritikai fejtegetésével foglalkozott, még pedig a javaslatnak a görög keleti egyház autonómiájára való hatását tárgyalta s így politikai tárgyak körül forgott. A nagyváradi királyi ügyészség annak idején sajtórendőri vétség miatt vádat emelt Lázár Kornél ellen, mert az említett és *»Az egyházban való tanítás joga«* cím alatt megjelent cikk erős politikai vonatkozású dolgokat fejtegetett az egyházi mez leple alatt. Az aradi királyi törvényszék tegnap ítélkezett ez ügyben s dr. Lázár Kornélt rövid tárgyalás után *ötven korona fő és tíz korona mellékbüntetésre* ítélte.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) A szabadelvűpárt küszöbön levő végleges bomlása a már régóta ellaposodott válságban érdekes fordulatokkal szolgál. A *huszonhármak* értekezlete, amelyet egyre több titkolózás vesz körül, tagadhatatlanul kíváncsivá tudja tenni a politizáló közönséget, akár hivatásos, akár műkedvelő politikusokra is gondoljunk ebben a publikumban. A csoport konferenciáján *Dániel Ernő* báró elnökölt, míg a jegyzőkönyvet *Osztrólcuczy Miklós* vezette. Elnök megnyitójában hangsúlyozta, hogy *az új alakulás programja csak a kiegyezés nemzeti tartalommal való értékelése lehet.*

Nagy Ferencz szerint még a konferencia előtt el kellene küldeni a *mindnyájuk aláírásával ellátott kilépési ívet.* *Szivák Imre* az osztrák-magyar viszony-

ban teljes paritás érvényre emelését követni. *Miklós Odön* szerint a pártkonferencián a *huszonhármak csoportnak indítványoznia kellene, hogy a párt mondja ki a megszűnést, a fölözslást.* *Issekutz Győző* felakarja szólítani a szabadelvűpárttal a kabinetet, hogy helyét hagyja el. Ezután határozati javaslatot adott be, hogy a katonai kérdésekben, hanem helyezkedjenek nyíltan a magyar vezényszó álláspontjára. *Sándor Pál* a szabadelvűpárt egységének megbontását nem tartja kívánatosnak.

Az elnök *Dániel Ernő* báró összeadta a mondottakat. *Miklós Odön* és *Issekutz Győző*, valamint *Szivák Imre* javaslatait a kiküldött bizottság elé utasították.

A párt konferenciát megelőzőleg augusztus huszonegyedikén ismét összeülnek s a bizottság ekkor terjeszti elő dolgozatát. A huszonhármak csoportnak úgy látszik talán egy-két kivétellel valamennyi tagja kilép a pártból. A kilépni szándékozók most főként *Tisza ellen támadnak* s minden bajért őt okolják.

Egyik esti lap híre szerint *Bánffy Ischlbe* ment, hogy *Pittreichhal* titkos, bizalmas értekezletet tartson.

Kossuth Ferencz a Magyarországon vezérezkítet irt. amelyben elmondja, hogy az *önálló vám*, valamint az *általános választói jog* alapelveit képezik a függetlenségi pártprogramnak. Miután pedig a függetlenségi vallják ezeket az elveket legrégebb idő óta és leghatározottabban, valóban csodálatos, hogy a szocialisták, ahelyett, hogy mellé állnának, ellenségeivel szövetkeznek. Ez rejtély marad nem csak belföldön, de még a külföldi nemzetközi lapok is egymásután erről panaszkodnak a magyar internationalistákra. A magyar ember nem tud lelkesülni a *világpolgárságért*, neki hazája az első. Nincs *ármány*, amely ennek a nemzetnek passzív ellentállását le tudná törni.

A bécsi Zeit az írja, hogy a *főrendház* azon csoportja, amely a *Fejérvár-kormány*nak bizalmatlanságot szavazott *szeptember 15-én* újabb értekezletet fog tartani, amelyen újabb bizalmatlansági indítványt kívánnak előkészíteni.

A fővárosi tanács ellentáll.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) A főváros tanácsa a közgyűlés határozatának nem engedelmességet. Az önként jelentkező hadkötelesek belépőjét eddig kiállította, most azonban kijelentette, hogy a *belépési bizonyítványt* többé senkinek sem fogja kiállítani.

Agyonvert önkéntes.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. távirata.) Castegnavezében az ottani slovének agyonverték egy ottani kirendeltségnél szolgáló *Carsó* nevű trieszti egyéves önkéntest, mert egy zászlót megsértett.

A miniszterelnök és a honvédek.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) *Fejérvár* ügyvezető miniszterelnök a király születésnapján az 1848—49-es *honvédek nyugdíját* fölemelte. Még pe-

dig jelentékenyen. Az ezredesek nyugdíj-többlete *600 korona*, alezredeseké *552*, az őrnagyoké *480*, a századosoké *408*, a főhadnagyoké *312*, a hadnagyoké *204* korona. Az özvegyek a többlet felét kapják. Az őrmesterek és özvegyeik *36* korona többletet kapnak. A tizedesek nyugdíj emelését már maga *Tisza István* kezdte meg.

Az orosz forradalom.

Budapest, aug. 18. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Baku vidékén a hatóságok által fölfegyverezett tatárok és oroszok ismét mészárolják az örményeket. Karto-ban zsidóellenes zavargástól tartanak, a zsidók nagy tömegben menekülnek a városból.

Fejérvár diszebédje.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) A király hetvenötödik születésnapja alkalmából *Fejérvár* ügyvezető miniszterelnök az általa adott diszebédén pohárköszöntőt mondott a királynak. Hálát kell adnunk, mondotta, hogy édes hazánk uralkodóját a Mindenható ilyen hosszú időn keresztül testi és szellemi jó egészségben megtartotta. Fobázkodnunk kell mindnyájunknak, hogy a király és a nemzet a súlyos és nehéz viszonyok között szerencsés megoldást találjanak.

A pohárköszöntő elhangzása után a *69. gyalogezred* zenekara a *Gotterhaltét* kezdte játszani.

Háboru és béke.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) Az angol Times közli a japánok első hét békefeltételét.

A többiek Korea japán protektorátusa, Mandzsuria kiürítése, Szahalin szigetét adják a japánoknak, Portarthur és Dalni, valamint rakodó helyeik a japánoké, a Carbin és Portarthur közötti is a japánoké legyen.

Budapest, augusztus 18. (Saját tud. táv.) *Ujama* a mikádóhoz kérvényt szándékozik beadni, amelyben ki fog kelti a béke feltételek egyezsége ellen s indítványozni fogja a további háborút.

Közönség köre.*

A püspöki-i választók felelete.

Több püspöki-i választó-polgár abból az alkalomból, hogy a *»Nagyvárad«* című lap 1905. aug. 18. számában *»A bihari testvérharc«* cím alatt a püspökieket sértő cikk jelent meg, a *»Nagyvárad«* szerkesztőségéhez a következő nyilatkozatot intézte:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A *»Nagyvárad«* 1905. aug. 18-iki számában azt olvastuk, hogy a bihari képviselőválasztáson Bihar főterén a bihari püspöki-i választók hangosan követelték alkotmányos költségeiket.

Alulírott püspöki-i választó polgárok ugya magunk, valamint az összes püspöki-i választó polgárok nevében addig is, míg *»A bihari testvérharc«* igen tisztelt cikkírója kilép az ismeretlenség ködéből, az említett cikk ezen kitételét ezennel valótlanságnak és nemtelen rágalomnak nyilvánítjuk. Kijelentjük, hogy az összes püspöki-i alkotmányos költségek szekerünkint 2 kor. fuvarként tettek ki (a hivatalo-

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

san megállapított tuvar legalább 6 kor.); jelöltünk iránti szeretet és tiszteletből ezt sem akarta senki ellogadni s csakis jelöltünk kérelmére tették ezt többen, — de még így sem fogadta azt el mindenki, — s aki mégis elfogadta, az még a választás előtt megkapta.

Az említett cikkeknek rágalmozó állításait mind visszautasítjuk s kijelentjük, hogy ezután nemcsak fenntartjuk bizalmunkat jelöltünkkel, Szokoly Tamással szemben, hanem mindazok, kik b.-püspökiben tartózkodtak a leszavazástól azért, mert szavazatukat jelöltjük győzelméhez feleslegesnek tartották, — ezután mind le fognak szavazni Szokoly Tamás mellett, hogy ezzel is elítéljék a Rigó-párt harcmodorát.

Együttal kinyilatkoztatjuk, hogy mint jó református emberek, vallási érzelmeinkben is sértve érezzük magunkat azért, mert az egyik jelölt, Rigó Lajos, nem átalotta a bihari ev. ref. templomot magát korteszülmek tanyájává átengedni s minthogy pedig ezt lelkesi minőségben tette, ezen vallásos érzelmeinket súlyosan sértő ténye miatt illetékes felsőbb hatóságnál megfogjuk tenni ellene a fegyelmi feljelentést.

A névtelen cikkkiró urat pedig felhívjuk, hogy nevezze meg magát s adja elő velünk szemben való bizonyítékait, mert különben bizonyíték nélkül dolgozó hitvány rágalmozónak tekintjük.

Bihar-Püspöki, 1905. augusztus hó 18-án.

Murvai Ferencz s. k., Pontell Emil s. k.,
Nagy Sándor s. k., Popper Farkas s. k.,
Szilágyi József s. k., Halász Lajos s. k.,
Pap Károly s. k., Szabó Lajos s. k.,
Németi Lajos s. k., Rátz Imre s. k.,
Dajka András s. k.,

b.-püspöki-i választó polgárok a maguk és az összes b.-püspöki-i választó polgárok nevében.

REGÉNYCSARNOK.

A két éji csavargó.

— Elbeszélés. —

6.

Irtá: Sz. F.

Meglásd csak morózus doktor a »két éji csavargó« egyike milyen meglegedett, boldog lesz. Téged majd házi ddkornak szerződ-tetünk. Ugy is ha jó tudom, hogy ha boldog lesz azt csak neked köszönhetem. . . Nos, ugy-e jól kiőztem a lakás tervét, a berendezést? Mit gondolsz fog-e Ilonkának tetszeni az a lakás?

Boldogságomba egész beleképzelttem magamat. Azt gondoltam, hogy már a kis Bors Ilonkát, mint Gereben Ignáczné asszonyságot vezetem karomon, midőn Lencsés Gábor egyszerre így szólt:

— A lakás csak tetszenék, de biztos vagy-e benne, hogy az éji csavargó tetszeni fog?
— Biztosítlak, majd meglátod!
— Vederemo!

Gábor úgy elmerengett, úgy elszóltanult, mintha valami furdalná lelkiismeretét vagy megirigyelte volna azt a három szobás lakást, a virágos ablakokat, azt a gyönyörű asszonykát ki minden virágos ablaknál, minden rózsás kertnél minden három szobás lakásnál többet ér.

Szinte megsajnálta azt a szegény Gábort, hogy úgy bekergettem az Ilonkával való társalgásba s most még hozzá élenken festem előtte a jövőt. tele szerelemmel, tele boldogsággal, hogy még maga is megkívánja a szerelmet, a jó kis feleséget. Pedig ki tudja jut-e számára ily boldogság? Találhat-e oly kedves leánykát, mint Bors Ilonka?

En rajtam beteljesedett az, mit a szerelmesekről mondanak: bele estem, benne voltam, nem láthattam, nem hallhattam!

Elgondoltam, mily kárpolitást fogok én neki nyújtani a megszakadt pályáért. Hisz Ilonka soha sem készült színésznőnek, nem is annak való. Szép hangja, csinos külseje van ugyan, de tempora mutantur soha sem szokná meg azt a lég-

kört hova a körülmények sodorták. A büszkeség vitte e pályára, mert nem akart senkinek terhére lenni; de mihelyt látja, hogy van olyan ember, kinek nem terhére, de gyönyörűségére lehet, bizonyosan oly könnyen kiragadja magát ideiglenes társai közül, hogy sosem is gondol vissza rájuk.

A nyulra mondják, hogy csak félig fut be az erdőbe, s aztán kifelé fut.

Ilyen nyul voltam én. Elértem a boldogságom erdejének felét, és kifelé kellett futnom. És milyen hamar elértem — másik végét. Ugy röptültem ki boldogságom erdejéből, mintha paritutyából röptettek volna.

Elmondom a katasztrófát úgy, amint megtörtént. Nem festek, nem használok görögützet, csak fotografirozk. Oh, de azt hiszem e fotográfia is megindító lesz. Kedves olvasóim fognak látni egy matematikai tanárt, akit szenvedélye elragad a hetedik menybe, aztán egyszerre feltörtött, úgy hogy esze nélkül, hanyatthomlok zuhant le a kiábrándulás kösziklájára.

Tessék meghallgatni.

Augusztus 17-ike volt. Én ott álltam a boldogság küszöbén. Csak az ajtó volt még hátra, hogy benyissak. Nagyon mohón kaptam az ajtó kilincséhez, és úgy oda szoritottam a kezemet, hogy még most is sajog bele a — szívem.

Kiválasztottam a legszebb piros rózsát, fehér rózsát, örökzöldet, ezüstös papirba csavartam, aranyos fonállal öleltem át és beleirtam e valamást: »Kisasszony, I szeretem!«

Neve napjára mily meglepetés lesz.

Ezzel a bokrétával eljegyzttem magamnak a kisleányt. És a derék Lencsés Gábor még kétkedik, hogy a »két éji csavargó« egyike boldog lesz.

Felküldtem a szinpadra a virágot. A zárt-szék nyitogatónak egy forintot adtam, Ilka napjára bőkezű akartam lenni.

Vártam hogy a függöny felgördüljön és Ilonkám kebelén lássam a legszebb virágot. Ugy fogja egymást emelni a két virág.

A függöny felgördült.

Majd elájultam. A virág nem volt a másik virág keblén. Azaz hogy virág volt, de nem az anyém, nem az én piros-fehér, ezüstös papírral, aranyos fonállal becsavart bokrétám de valami csunya, sárga rózsza.

A hideg lelt ki s oly forróságom lett egyszerre, hogy a szomszédom is lázba esett tőle. Nem láttam, nem hallottam semmit. Csak e kérdés repült szemem előtt mindig: ki adta azt a virágot?

A felvonás végén nem tudtam magamat fékezni, szenvedélyem vihara kitört, rohantam föl a szinpadra és ismeretlenül oda ugrottam a kuiszszák mögött álló leányhoz s letépve kebléről az idegen virágot, össze-vissza téptem az idétlen sárga rózsát.

A jelenet ropan szenzációt keltett. Midőn magamhoz tértem, vettem észre, hogy a lány ott áll Gábor mellett, ki villámzó tekintettel nézett rám.

— Hogy mered megsérteni a menyasszonyomat? szólt Gábor.

— A te menyasszonyod? — feleltem kérdéssel a kérdésre.

Ámultamban nem tudtam hova tekintsek. Forgott velem a világ.
(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Száj- és körömfájás Árpádon. Árpád biharmegyei községben az állatok között száj- és körömfájás szörványosan fellépett. A nagszalontai főszolgabíró a legmesszebb menő óvintézkedéseket meg tette az állatjárvány terjedésének megállítására.

Értéktőzsde.

Budapest, aug. 17

Oszrákhitelrészvény — — — 512.94
Magyar hitelrészvény — — — 806.50

Leszámitoló bank — — — 464.50
Rimamurányi — — — 514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény 649.—
Közuti vasut — — — 569.50
Városi villam s vasut — — — 2450.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, aug. 17.

Buza okt. — — — 15.83
Rozs okt.-re — — — 12.96
Tengeri április 1906. — — — 16.68
Zab ápr.-ra — — — 13.20
Repeze aug.-ra — — — 24.30

Hivatalos árfoly amok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 aug. 17-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — — 115.75
Magyar koronajárdék 4% — — — 96.75
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — — 87.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% 96.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény 97.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön — 217.50
Títza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — 166.—
Osztrák járadék papirban — — — 100.30
Osztrák járadék ezüstben — — — 101.20
Osztrák járadék aranyban — — — 11.9
Osztrák korona járadék — — — 100.15
1860. oszt. államsorsjegyek — — — 157.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — 66.30
Magyar hitelbank részvény — — — 783.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — 668.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — 673.—
20 frankos aranz (Napolendor) — — — 19.09
Német birodalmi márka — — — 11.720
London vista — — — — — 239.95
Páris vista — — — — — 95.32
20 márkás arany — — — — — 23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14917—1905 szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Waldmann Albert által felállítani szándékolt mű és sima-örölő malom telep telepengedélvezése tárgyában folyó évi augusztus hó 29-ik napjának délelőtti 11 órájára az Erzsébet-utca 22—227—228. számú házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesíttetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő fel-
szólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1905. augusztus 17.

Gerő,

r. főkapitány.

Kiadó lakás.

Három szoba és mellék-helyiségekből álló utczailakás a Sztaroveczky-u. 725. sz. házban folyó évi november 1-től kiadó.

Értekezni lehet a Nagyvárad Taka-rékpénztárban (Nagy-Teleki-utca.)

JEGENYE

Kolozsvármegye

Climatikus gyógyhely Tüdőhurut.
Vérszegénység. — Angolkór. —
Scrophulonia ellen.

Vásártelki

Moor-fürdők.

Kitünő és olcsó ellátás.

Igazgató:

Dr KALAY KÁLMÁN.

Új vaskereskedés!

Van szerencsém Nagyváradi város és környéke n. é. közönségének nagybecsű tudomására hozni, hogy helyben

Kossuth Lajos-utca 5. sz.

(a volt rendőrségi épületben)

a »nagy ásó«-hoz

czimzett

vas- és szerszámkereskedést nyitottam.

Ahol is mindennemű hengerelt rudvas, vaslemez, szekér, kocsitengelyek és vasalások, kovács, asztalos és bognár szerszámok, továbbá mindennemű öntvények, takaréktűzhelyek és kályhák, huzalszegek és csavarárúk, valamint a legjobb minőségű zománczozott-, öntött- és lemez edények, konyhafelszerelések, továbbá épület- és butorvasalások, mindennemű fegyverek, revolverek, töltények és gazdasági felszerelések, ugyszintén a legjobb minőségű kovács fűtő kőszén és coaks a legolcsóbb napi árban szolgáltatnak!

Tisztelettel:

SCHRIFERT P.

(a Kugler Albert cég volt üzletvezetője.)

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba berendezések, valamint egyes butor-darabok a

Magyar Műbutorgyár

Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-berendezések műipari vállalata.

Kívánatra rajzok és költségvetések.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Artesi a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképező lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

A

„Nagyváradai Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyujt,**

amelyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsű-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5°-os** kamatot összeg után fizet

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat

Értékpapírok, ékszerek és terményekre

előleget ad. **Az igazgatóság.**

HIRDETMÉNY.

A »**Biharmegyei takarékpénztár**» 1905. január hó 18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak és **mai naptól kezdve**

600 kor. névértékű részvényekre

kicsérítettnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány ellenében **1 db. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.** Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.